

ที่ กษ ๐๓๐๓/ ๒๕๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน
จำนวน ๒ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓
๒. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชลประทาน จำนวน ๒ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวนฉบับละ ๑๐๐ ชุด

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้ น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรม
เพิ่มมากขึ้น ในกรณีนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเพื่อให้การใช้น้ำ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน
และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่มีขึ้นในอนาคต
สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓
กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชลประทาน โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการ
ชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำ
ชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (๑. คลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย
ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย , ๒. คลองแยก ๑ ซ้าย ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย
ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย , ๓. คลองแยก ๒ ขวา ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำ

/ สายใหญ่ฝั่งซ้าย ...

สายใหญ่ฝั่งซ้าย และ๔. คลองแยก ๑๐ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย รวม ๔ ทางน้ำ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

(๑) เรื่องเดิม

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปา หรือกิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวง กำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้ โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขต ให้ชัดเจน

(๒) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ พิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวง

๒.๒ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๓) ความเร่งด่วนของเรื่อง ถ้าดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด และถูกวิธี

(๔) สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำ และเพื่อให้การใช้น้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน จึงสมควรกำหนดให้ทางน้ำชลประทานดังกล่าวเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเงิน และงบประมาณโดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

๔.๒ การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการ

ชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๒

๔.๓ ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีดังนี้

- คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทานประมาณ ๑,๑๔๑.๗๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาต ใช้น้ำ มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๕๓๕.๙๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๕,๓๖๐ ไร่

- คลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทานประมาณ ๘๓.๕๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมี องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะกูด ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๑.๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๓๖.๑๕๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑๔,๓๑๐ ไร่

- คลองแยก ๑ ซ้าย ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทานประมาณ ๑๒.๔๕๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานประปาเทศบาลนครนครปฐม ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๓.๒๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๔.๑๙๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๙๙๐ ไร่

- คลองแยก ๒ ขวา ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทานประมาณ ๙.๗๕๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญา ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๐.๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๒.๘๙๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๖๗๐ ไร่

- คลองแยก ๑๐ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทานประมาณ ๑๐๐.๓๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันยังไม่มีสำนักงานประปาหรือโรงงานอุตสาหกรรมขออนุญาตใช้น้ำ มีแต่การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ใช้น้ำประมาณ ๔๔.๒๐๗ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑๕.๘๗๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานทั้ง ๔ ทางน้ำนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่ขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

/ ข้อกฎหมาย ...

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๕๕

- (๕) ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้
- (๖) ความเห็นชอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี เนื่องจากเป็นการบังคับใช้เฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น
- (๗) ในกรณีที่มีกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ กำหนดให้ต้องมีการวิเคราะห์

หรือศึกษาในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำผลสรุปเสนอมาด้วย

ไม่มี เนื่องจากเป็นการดำเนินการเฉพาะภายในเขตชลประทานเท่านั้น

- (๘) ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย
ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการจัดพิมพ์แผนที่ท้ายกฎกระทรวง ใช้งบประมาณ
เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน

(๙) รายละเอียดที่ประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบหรือมีมติ โดยให้ระบุให้ชัดเจน และแยกเป็นข้อ ๆ ให้ครบถ้วน

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ คือ

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากกิโลเมตรที่ ๑๕.๑๕๐ ในท้องที่ตำบลท่าเรือ ถึงกิโลเมตรที่ ๒๓.๕๐๐ ในท้องที่ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี)

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... รวม ๔ ทางน้ำ ได้แก่

๒.๑ ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๓๑.๓๒๐ ของคลองซอย ๕ ซ้าย ในท้องที่ตำบลทัพหลวง ถึงกิโลเมตรที่ ๑๓.๑๕๐ ในท้องที่ตำบลบางแอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

/ ๒.๒ ทางน้ำ ...

๒.๒ ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑ ซ้าย ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๑๐.๔๐๐ ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ในท้องที่ตำบลบางแถม ถึงกิโลเมตรที่ ๕.๗๒๐ ในท้องที่ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

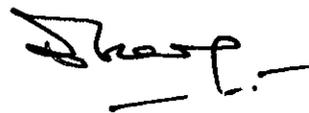
๒.๓ ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๒ ขวา ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๑๐.๔๐๐ ของคลองแยก ๘ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ในท้องที่ตำบลบางแถม ถึงกิโลเมตรที่ ๓.๒๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองดินแดง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

๒.๔ ทางน้ำชลประทานคลองแยก ๑๐ ขวา ของคลองซอย ๕ ซ้าย ของคลองส่งน้ำสายใหญ่ ฝั่งซ้าย จากกิโลเมตรที่ ๔๖.๕๐๐ ของคลองซอย ๕ ซ้าย ในท้องที่ตำบลทุ่งน้อย อำเภอเมืองนครปฐม ถึงกิโลเมตรที่ ๙.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลศรีษะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ จึงขอส่ง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน จำนวน ๒ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวนฉบับละ ๑๐๐ ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๓ (ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....) เป็นขนาดมาตราส่วน ๑:๑๐๐,๐๐๐ เพื่อความชัดเจนและเหมาะสมในการลงรายละเอียดในแผนที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

กองกฎหมายและที่ดิน

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๒๖๒๖